

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Musica Aeterna

„Neli pilku“

Kädy Plaas-Kala ^{SOPRAN}

Kristjan Kannukene ^{VIOOLA}

Leho Karin ^{TŠELLO}

Neeme Punder ^{FLÖÖT}

Monika Mattiesen ^{FLÖÖT}

Age Juurikas ^{KLAVER}

Tallinna Kammerorkester

Dirigent Andres Kaljuste

Kavas

Kõrvits, Tulve, Eespere, Tulev

22.05.2025 — 19.00

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia suur saal

Koostöös Tallinna Filharmooniaga

Kontserdi „**Neli pilku**” keskmes on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia heliloomingu õppejõudude Tõnu Kõrvitsa, Helena Tulve, René Eespere ja Toivo Tulevi looming.

„**Musica Aeterna**” on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (EMTA) kontsertide sari, mille keskmes on kõrgetasemelised ja mitmekülgsed kontserdikavad EMTA tunnustatud õppejõudude ja väljapaistvate külalisesinejate esituses, pakkudes kuulajatele unustamatuid muusikaelamusi.

René Eespere (1953)

„Concentus“ kammerorkestrile

(1995, pühendatud Tarmo Eesperele; versioon kammerorkestrile 2024,
pühendatud Andres Kaljustele, esiettekanne)

Tallinna Kammerorkester

Dirigent **Andres Kaljuste**

Helena Tulve (1972)

„Tundmatuis vetes“ (2018) tšellole ja keelpilliorkestrile
(pühendatud Leho Karinile)

Leho Karin (tšello)

Tallinna Kammerorkester

Dirigent **Andres Kaljuste**

Tõnu Kõrvits (1969)

„Labürindid“ (2010) keelpillidele (pühendatud Tõnu Kaljustele ja TKO-le)

I

II

III

IV

V

VI

VII

Tallinna Kammerorkester

Dirigent **Andres Kaljuste**

Toivo Tulev (1958)

„Fana” (2023) sopranile ja vioolale

Kädy Plaas-Kala (sopran)

Kristjan Kannukene (viola)

„Beloved, beloved” sopranile, flöödile ja kammerorkestrile (esiettekanne)

Kädy Plaas-Kala (sopran)

Monika Mattiesen (flööt)

Age Juurikas (klaver)

Tallinna Kammerorkester

Dirigent **Andres Kaljuste**

René Eespere

Kontsert flöödile ja kammerorkestrile nr 2

(2003, pühendatud Maarika Järvile)

Neeme Punder (flööt)

Tallinna Kammerorkester

Dirigent **Andres Kaljuste**

Concentus

Algversioon on kirjutatud 1995. aastal klaverile, pühendusega mu kõige paremale ja ustavamale sõbrale – vend Tarmole. Tema oli ka teose esmaesitaja ning salvestaja juba samal aastal (1995) Saksa plaadifirmale Bella Musica / Antes. Teosest valminud versiooni kitarrile on Esteban Colucci, mu hea sõber, suurepärase Argentina kitarrivirtuoos korduvalt esitanud oma kontsertidel. Kitarriversioon kõlab ka tema poolt 2016. aastal välja antud minu kitarriteoste autoriplaadil „In Doubt“. Versioon kammerorkestrile valmis aastal 2024, ning on pühendatud Andres Kaljustele. Tundub, et meid ühendavad sarnased muusikalised sümpaatiad, oleme leidnud heaks muusikaliseks tulemuseks vajaliku harmoonia.

Flöödikontsert

Muusikat flöödile või flöödi osalusel on minu loomingus vist kõige enam. Juba kontserte on kaks: 1995. aastal Jean Claude Gérard'i tellimusel kirjutatud esimene, ning 2003. aastal Maarika Järvile loodud teine kontsert flöödile ja kammerorkestrile. Selles kontserdis tulevad juba päris selgelt esile mulle nii omased uusbaroklikud jooned, seda nii ideelis-filosoofilises, inimese tundeseisundist (eksistentsi ja religiooni suhe) lähtuvas väljenduses kui ka teatud kompositsioonitehnilistes vahendites. Samas, kõrvuti selgepiirilise melodika, akordilise ning lineaarse faktuuri kasutamisega on mulle endiselt olulised ka kõla- ja tämbrivärvingud. Teoses on jäetud teatud improvisatsioonilised vabadused nii solistile kui ka rütmiliselt liikuvate foonide loomisel orkestrile. Kontserdi esiettekanne toimus 6. aprillil 2003 Tallinna Metodisti kirikus, flöödil soleeris Maarika Järvi, Tallinna Kammerorkestrit juhatas Risto Joost. Teos kõlab ka minu kahel autoriplaadil: „Concertatus celatus“ (Bella Musica / Antes 2007, Neeme Punder (flööt), Tallinna Kammerorkester, dir. Risto Joost) ja „Somnium boreale“ (ERP 2007, Maarika Järvi, ERSO, dir. Kristjan Järvi).

René Eespere

René Eespere lõpetas 1972 Tallinna Muusikakeskkooli klaveri erialal (Valdur Rootsi kl) ja 1977 Tallinna Riikliku Konservatooriumi kompositsiooni erialal (Anatoli Garšneki kl). Ta on täiendanud end 1977–79 Moskva konservatooriumi assistentuur-stažuuris (Aram Hatšaturjani ja Aleksei Nikolajevi kl). Aastast 1979 on ta Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kompositsiooni ja muusikateoreetiliste ainete õppejõud (aastast 1984 dotsent, aastast 2002 professor). Tema õpilaste seas on olnud Urmas Sisask, Piret Rips, Ülo Krigul, Juuso-Pietari Voltti, Veljo Värk, Evelin Seppar, Riho Esko Maimets, Paul Daniel jt. René Eespere on Eesti Heliloojate Liidu liige aastast 1978 ning on valitud kahel korral selle juhatusse. Ta on juhtinud 1994–97 ja 2001–03 Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali nõukogu ning olnud RO Estonia nõukogu liige aastast 2011.

René Eespere on saanud Eesti muusika aastapreemia (1989), II preemia VI rahvusvahelisel kooriteoste konkursil Trentinos (1991), I preemia RAM-i uute laulude konkursil (1996), III preemia uute instrumentaalkontsertide võistlusel Eesti Kultuurkapitali stipendiumile (1997), II preemia EMLS-i uute meeskoorilaulude konkursil (2000), Valgetähe IV klassi teenetemärgi (2001), Eesti Kultuurkapitali stipendiumi „Ela ja sära“ (2001–2002), Riho Pätsi Fondi koolimuusika stipendiumi (2004), I preemia isamaaliste laulude konkursil (2004), Eesti Kultuurkapitali heliloomingu preemia (2008), Eesti Muusikanõukogu heliloomingu aastapreemia (2011), Eesti Kultuurkapitali helikunsti valdkonna elutööpreemia (2023).

René Eespere sai laiemalt tuntuks 1970. aastatel Vanemuise teatris lavastatud lühiballettidega „Inimene ja öö“ (1977), „Fuuriad“ (1977) ja „Kodalased“ (1979, koreograaf Ülo Vilimaa). 1980. kirjutas ta rea eetiliseksistentsiaalse sõnumiga vokaalsümfoonilisi teoseid ja tõi Eesti lastemuusikasse värskeid tuuli helges tundetoonis ning selges helikeeles instrumentaalsaatega lastelaulude ja laulutsüklitega. 1986 kirjutatud „Kaks jubilatsiooni“ alustab tänaseni kestvate ladinakeelsete kooriteoste rida, mis on kõlanud ka Saksamaal, Prantsusmaal, Itaalias, Ungaris, Norras, Taanis, Rootsis, Soomes, Horvaatias, Hispaanias kirikutes ja katedraalides.

Kodu- ja väliseesti koorid on Eespere isamaalisi laule esitanud nii Kanadas, USA-s kui ka Austraalias. Eespere kooriloomingut on enim esitanud Jüüti kammerkoor (dir. Mogens Dahl) ja Sonnelundi kammekoor (dir. Morten Schuldt Jensen) Taanist, Uppsala meeskoor „Orphei drängar” (dir. Robert Sund), „Atlanta Choralien” (dir. Marian Dolan), Portlandi ülikooli segakoor (dir. Lonnie F. Cline) ja Tokyo ülikooli segakoor (dir. Chifuru Matsubara), Tallinna Muusikakeskkooli kammerkoor (dir. Evi Eespere), kammerkoor „Voces Tallinn” (dir. Risto Joost) jt.

Temalt on instrumentaalteoseid tellinud NYVD Ensemble, Hortus Musicus, Duo 46 (USA), Tallinna Kitarrikvartett, trio „Una Corda”, Duo Telluur, Jean Claude Gérard, Maarika Järvi, Klaus Jäckle, Hermann Hudde, Eleftheria Kotzia, Esteban Colucci, Thomas Offermann, Reinbert Evers, Tiit Peterson, Neeme Punder, Heiki Mätlik, Andres Uiho jt. René Eespere teosed on kõlanud enamikus Euroopa maades, aga ka USA-s, Kanadas, Argentinas, Uruguais, Fääri saartel, Venemaal, Jaapanis, LAV-is, Austraalias ja Uus-Meremaal. Rahvusoper Estonias lavastus tema ooper „Gurmaanid” (2006). Valdava osa Eespere loomingust on kirjastanud Eres Edition, Antes, edition 49, Verlag Neue Musik Berlin, Edition Eisenberg, ERP ning Joachim Trekel Verlag. Tema muusikaga on ilmunud kolmteist autoriplaati, neist kuus Saksamaal.

Eesti Muusika Infokeskus (EMIK)

Tundmatuis vetes

„Tundmatuis vetes” tšellole ja kammerorkestrile on loomise algimpulsi saanud Leho Karinilt, kellele teos on ka pühendatud. Leho musitseerimise intensiivsus, kartmatus ja täielik pühendumine olid mul ka muusika kirjutamise ajal kogu aeg mõtteis. Teose pealkirja võib mõista kujutledes end elu sümbolisesse keskpaika. Mida kauem me elame, seda rohkem me näeme; mida rohkem oskame näha, seda suuremaks näib muutuvat ka kaos meie ümber. Ja seda suuremat julgust ning usaldust elu vastu on vaja, et kõigest hoolimata sellel hinge sisemisel teekonnal edasi liikuda.

Ameerika poeet Theodore Roethke ütleb oma luuletuses „Kauge väli”:

*Õppisin mitte kartma lõpmatust,
kauget välja, igaviku tuuliseid kaljusid,
aja suremist homse valgesse valgusse,
iseendast ära pööravat ratast,
laine heitlikku hajumist,
pealetulvavat vett.*

(tlk Tõnis Tootsen)

Helena Tulve

Helena Tulve muusika keskmes on muutumine ning sellega seotud protsessid. Tema teosed saavad sageli alguse lihtsast hingavast impulsist, mis kasvab voolavaks laia spektriga mitmetasandiliseks helikangaks. Igasugune heli võib leida selles energeetilisest kõlaruumis oma aja ja koha. Tulve loomingulise taju lähtekohaks on sarnaste mustrite leidmine erinevates valdkondades. Teda on sügavamal tasandil mõjutanud ka suuliste traditsioonide muusikaline mõtteviis.

Tulve muusikat on viimastel aastatel esitanud ansamblid Vox Clamantis, Bang on a Can, TM+, U:, Trio Feedback, Robert Fleitz, Theatre of Voices, Eesti Festivaliorkester, Helsingi kammerkoor, ERSO jt. Tema värskemate teoste seas on ka kaks suurvormi – Veneetsia biennaali tellitud sakraalne etendus „Visiones” ja Mecklenburgi Riigiteatris etendunud ooper „Wölfe”.

Helena Tulve on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia heliloomingu professor ja Eesti Muusika Päevade kunstiline juht. Samuti osaleb ta heliobjektidele ja kuulamisele kui olulisele inimsuhtluse vahendile keskenduvas ansambelis EHA.

Saksa muusikateadlane Wolfgang Sandner on tema muusika kohta kirjutanud:

„Tulve muusika imetlusväärsmaid omadusi on see, et muusika nagu ei olekski komponeeritud, vaid et kõik nagu juhtuks iseenesest – pillid justkui mängiksid ise, mitte et neid mängitakse. Tema muusikas ei tungi vormid kunagi esiplaanile. Tulve struktuurid on nagu kivid või puud, milles kõik on ilmselge: mõned on okslikud, mõned ilusad, mõned saladuslikud, teised jälle lihtsad ja selged. Tulve muusika võiks paigutada maastikule, kuhu see sulanduks suurepäraselt ilma kedagi häirimata.”

Labürindid

... Jätan oma hargnevate teede aia mitmesuguste (mitte kõigi) tulevike hoolde...

... Hargnevate teede aed on üksainus suur mõistatus või tähendamissõna, mille teemaks on aeg...

Jorge Luis Borges, „Hargnevate teede aed”

„Tõnu Kõrvitsa looming on otsekui uks sellest maailmast teistesse maailmadesse – rahvapärimuse, *blues’i*, müüditeadvuse, alateadvuse salailmadesse. Tema faktuurimustrid on fantaasiarikkad ja muutlikud, kuid nende südamikuks on meloodiad – vaikne hingekõne. Sageli on need otsekui loobumust tulvil, vaikse puhanguna lõpmatusse hääbuvad. Mõni neist puhkeb ootamatu värvirikka õiena – et põgusa ilmutusena hajuda. Aga sama oluline on vaikus – hääbumised, katkestused, tühjus. Mõnikord tundub, et vaikus on Tõnu Kõrvitsa muusikas isegi tähtsam kui muusikaline materjal. Sest see vaikus on täidetud – ta peidab saladust.”

Evi Arujärv

Tõnu Kõrvits lõpetas 1994. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias Raimo Kangro kompositsiooniklassi ning täiendas end magistriõppes Jaan Räätsa juures. Õpingute ajal osales ta noorte arranžeerijate meistrikursustel Metropole Orchestra ja dirigent Vince Mendiza juures Hilversumis (Holland, 1997) ning Stephen Montague’i meistriklassis

Gdanskis (Poola, 1998). Aastast 2001 on Tõnu Kõrvits Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kompositsiooni ja orkestratsiooni õppejõud (alates 2017 heliloomingu professor).

Kõrvitsa mitmekesine looming hõlmab kõiki traditsioonilisi muusikažanre alates orkestriteostest, instrumentaalansamblitest ja teostest soolopillidele ning lõpetades koorimuusika, soololaulude ja ooperitega. Kõrvitsa teoseid kohtab sageli eesti interpretide ja kollektiivide kavades (Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Tallinna Kammerorkester, Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Eesti Festivaliorkester), aga ka paljud välisriikide solistid ja kollektiivid, sealhulgas BBC sümfooniaorkester, Frankfurdi Raadio sümfooniaorkester, Britten Sinfonia, Adelaide'i sümfooniaorkester, Rootsi Raadio Koor, Southern Chorale ja The Sixteen on tellinud ja esitanud tema muusikat. Kõige värskem koostöö seob teda Radioheadi kitarristi Ed O' Brianiga, mida saab kuulata sel aastal ilmuval Ed O'Briani sooloalbumil.

Tõnu Kõrvits on korduvalt pälvinud avalikkuse tunnustust: Eesti Vabariigi kultuuripreemia (2011, 2016); Aasta Koorihelilooja (Eesti Kooriühing 2014, 2022), Aasta Muusik (Eesti Rahvusringhääling 2015). Helilooja autoriplaat „Moorland Elegies“ sai Eesti Muusikaauhinna 2017. aasta klassikaalbumi kategoorias. „Moorland Elegies“ pälvis arvustusi paljudes rahvusvahelistes muusikaväljaannetes: USA rahvusraadio NPR paigutas selle oma aasta parimate klassikaalbumite edetabelis 3. kohale. 2015. aastast on Tõnu Kõrvits USA Mississippi osariigi linna Clarksdale'i aukodanik tänu oma muusikale, mis on osutanud au Clarksdale'ile, Mississippi jõe delta piirkonnale ja bluusi jätkumisele. Ta on olnud viljakas pop- ja rockmuusika arranžeerija ning kirjutanud ka palju muusikat filmidele. Tuntumad nendest on „Seltsimees laps“ (2018) ja Islandi-Eesti koostöös valminud „Teekond emaga“, mis sai 2022. aastal Tallinna Pimedate Ööde Filmifestivali põhivõistlusprogrammi ja Islandi 2024. aasta Edda filmiauhindade parima filmimuusika preemia.

Fana

*Beloved, beloved,
Every tear in Thy love, Beloved,
Exalts my being.*

(Tekst: Inayat Khan)

Beloved, beloved

*Beloved, beloved, beloved,
Every tear in Thy love, Beloved,
Exalts my being.
In the promise of the dawn, Beloved,
In the smiles of the rose,
I see Thy joy*

At my homecoming.

(Tekst: Inayat Khan)

Virge Joamets on kirjutanud:

„Tulevi muusika on sageli ühtaegu staatiline ja pulseeriv, sissepole vaatavalt kaemuslik ja tundeline, isetu ja intensiivne.”

Toivo Tulev on tunnustatud eesti helilooja ja pedagoog ning arvukate orkestri-, vokaal- ja kammerteoste (sh instrumentaalkontserdid, sümfooniad, vokaalsuurvormid) autor, kelle õpetajateks on olnud Anti Marguste, Eino Tamberg, Sven-David Sandström. Toivo Tulevi vokaalteoseid kirjastab Theatre of Voices Edition. Tulev alustas oma püsivamat muusikuteed Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis, kus ta omandas teadmised muusikateooriast ja kompositsioonist. 1990. aastal lõpetas ta Tallinna Konservatooriumi kompositsiooni erialal ning täiendas end järgmisel aastal Rootsis, õppides Sven-David Sandströmi juures. Tema haridustee jätkus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias ja Kölni Kõrgemas Muusikakoolis. Toivo Tulev on alates 1992. aastast Eesti Heliloojate Liidu liige ning töötab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias heliloomingu

osakonna juhtiva professorina. Tulevi viimastel aastatel sündinud teoste hulgas on „Vahepaal lehtede hämarusest piilub olematus“ flöödile ja klaverile (2025); „Waves come...” (2025) kahele tanburile, dafile ja häälele; „Tulikärbsed haihtuvad, kõik lakkab” sümfooniaorkestrile (2024); „à Sandrine” harfile (2024); „Õhtulalulud” kaheksale häälele (2024); „To ebb, to flow, to flow” (2024) bassklarnetile. 2025 aasta kevadel ilmus Navona Recordsilt Tulevi muusikaga album „Dawn, Almost Dawn”.

Leho Karin on üks hinnatumaid Eesti tšelliste. Ta õppis tšellot Tallinna Muusikakeskkoolis Laine Leichter käe all ja lõpetas Tallinna Konservatooriumi tšelloklassi 1991. aastal professor Toomas Velmeti juhendamisel. Aastail 1991–1992 jätkas ta õpinguid Frans Helmersoni juures Edsbergi Muusikainstituudis Rootsis ning 1992–1993 Martin Ostertagi juures Karlsruhe Kõrgemas Muusikakoolis. Ta on end täiendanud ka professorite Mihhail Homitseri (Venemaa) ja Josef Schwabi (Saksamaa) juhendamisel. Leho Karin on 1987. aasta vabariikliku keelpillimängijate konkursi laureaat ning osales ka 1990. aastal Müncheni ARD konkursil.

Aastail 1988–1991 töötas Leho Karin Eesti Riiklikus Sümfooniaorkestris, alates 1993. aastast töötab ta Tallinna Kammerorkestris, kellega koos on esinenud paljudes Euroopa riikides, Jaapanis ja USAs. Aastail 1993–2012 mängis Karin tšellot ka NYJD Ensemble'is, mis esines paljudel olulistel nüüdismuusikafestivalidel Euroopas, sh „ArtGenda” Kopenhaagenis (1996), „Baltic Arts” Londonis (1996), „Musiikin Aika” Soomes Viitasaaris (2001), „Varssavi sügis” Poolas, „Gaida” Vilniuses, „MaerzMusik” Berliinis (2003) ja „Klangspuren” Austrias. Nyjd Ensemble'i liikmena ja koostöös Rootsi Stråkkvartetiga osales Leho Karin 2005. aastal Tonsättarfestivalil Stockholmis, mängides Charles Ivesi keelpillikvartetti nr 1 („From the Salvation Army”) ja John Adamsi teost „John's Book Of Alleged Dances”. Alates 2013. aastast jätkab Leho Karin tšellomängu NYJD Ensemble'ist välja kasvanud nüüdismuusika kollektiivis YXUS Ensemble. Sama aasta ühisprojekti raames esitasid ja salvestasid Yxus Ensemble ja Taani

ansambel Theatre of Voices Arvo Pärdi ja Galina Grigorjeva teoseid. Leho Karin on mänginud ka tenorgambat ansamblis GambarinG koos Tõnu Jõesaare ja Peeter Klaasiga. Alates 1995. aastast on ta tšellopedagoog Tallinna Muusikakeskkoolis.

Leho Karin on solistina üles astunud Soomes, Rootsis, Venemaal jm ning osalenud paljudes projektides Eestis. Ta on soleerinud Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri, Tallinna Kammerorkestri ja Saarbrückeni Raadioorkestri ees. Tema repertuaaris on klassikaliste suurvormide (Haydn, Tšaikovski jmt) kõrval ka 20. sajandi suurteosed, sh Britteni tšellosümfoonia, Esa-Pekka Saloneni „Mania“, Erkki-Sven Tüüri tšellokontsert, Eduard Tubina lõpetamata tšellokontserdi I osa jm. Ta on teinud koostööd mitmete eesti heliloojatega, sh Raimo Kangro, Galina Grigorjeva, Erkki-Sven Tüür, René Eespere, Tõnu Kõrvits ja Helena Tulve ning olnud nende uudisteoste (esma)ettekandjaks. Leho Karin on salvestanud hulgaliselt muusikat, sh Tallinna Kammerorkestri koosseisus Arvo Pärdi, Heino Elleri ja Erkki-Sven Tüüri teoseid plaadifirmale ECM. 2020. aastal ilmus Leho Karini osalusel Erkki-Sven Tüüri autoriplaat „Lost prayers“ (plaadifirma ECM), mis pälvis aasta hiljem Eesti Muusikanõukogu ja Eesti Fonogrammitootjate Ühingu poolt Aasta Kammermuusika Albumi tiitli. 2018. aastal pälvis Leho Karin Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia sütitava ja inspireeriva pillimängu eest Tallinna Kammerorkestris, ansamblis YXUS ja teistes kammerkoosseisudes.

Eesti Muusika Infokeskus (EMIK)

Kädy Plaas-Kala on pälvinud tunnustust nii kontserdi- kui ka ooperilaval. Hinnatud solistina esineb ta vokaalsümfoonilistes suurvormides ning teeb koostööd mitmete interpretide ja ansamblitega. Ooperilauljana on ta üles astunud lisaks Eestile ka Saksamaal, kus debüteeris 2007. aastal Hamburgi Riigiooperis Frasquitana ooperis „Carmen“ ning Öökuningannana ooperis „Völufloöt“. Plaas-Kala lõpetas 2014. aastal Eesti Muusika- ja

Teatriakadeemia magistrantuuri Nadia Kuremi juhendamisel. 2013. aastal alustas ta tööd Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis klassikalise laulu õpetajana ning 2022. aastast jätkab Tallinna Muusika- ja Balletikooli klassikalise laulu juhtõpetajana. Aastatel 2002–2004 oli Plaas-Kala Eesti Filharmoonia Kammerkoori laulja. Ta on osalenud ka Rahvusoooper Estonia, Vanemuise teatri ning Hamburgi riigiooperi lavastustes. Laulja ulatuslik repertuaar hõlmab muusikat varabarokist kuni kaasajani. Solistina on ta esinenud paljude orkestrite ees ning teinud koostööd mainekate dirigentidega; kammerlauljana üles astunud arvukatel festivalidel koos paljude erinevate interpretidega. Kädy Plaas-Kala on pälvinud Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia (2006), Marje ja Kuldar Singi nimelise noore laulja preemia (2007), Lili Kaelase muusikafondi stipendiumi (2007) ning ta on Eesti Kultuurkapitali interpreedi stipendiumi laureaat (2008). Aastal 2017 valiti ta teatri aastaauhindade nominentide hulka vokaalselt nõudliku partii kõrgetasemelise esituse eest austria helilooja Georg Friedrich Haasi monodraamas „Atthis“ festivalil Afekt.

Kristjan Kannukene on eesti vioolamängija, laulja, elektrikitarrist, helilooja, improviseerija ja intermeedia kunstnik, kelle loomingus kohtuvad erinevad traditsioonid ja esteetikad. Klassikaline ja rokkmuusika on loonud sümbiootilisi vorme tema loomingus, alates elektrikitarriga Bachi viiulikontserdi esitamisest kuni violaga ERSO ees rokksoolo improviseerimiseni. Kannukene on esitanud oma kompositsioone teiste seas Londoni Wigmore Hallis ja New Yorgi Metropolitan kunstimuuseumis ning andnud välja debüütplaadi „333“, alates millest on ta keskendunud oma intermeedia instrumendi ja interaktiivse heliinstallatsiooni projektile „9“. Tema kunstiline fookus on hääle ja viola sümbioosi leidmisel ning selle sidumisel teiste kunstiiliikidega.

Kannukene on lõpetanud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kaks magistrantuuri *cum laude* nii klassikalise viola kui kaasaegse improvisatsiooni erialal. Ta on täiendanud end aastal 2018/19 Londoni Trinity Labani konservatooriumis ning aastal 2024 Luzerni Kunstide

Ülikooli magistriprogrammis „Music and Art Performance” ja Zürichi Kunstide Ülikooli interdistsiplinaarkunsti täiendõppeprogrammis „CAS Creation and Scenario in Music”. Kannukene on hetkeloomingu ehk improviseeritud kunstide festivali HETKfEST looja ja kunstiline juht.

Monika Mattiesen on lõpetanud 1991. aastal flöödi erialal Tallinna Riikliku Konservatooriumi Jaan Öuna juhendamisel. 1993. aastal omandas ta magistrikraadi Läti Muusikaakadeemias Vilnis Strautiņši klassis. Ta on täiendanud end flöödi erialal ka Rootsi Kuninglikus Muusikaakadeemias prof Lennart Ehrenloodi juhendamisel. 2005. aastal jätkas Mattiesen õpinguid kompositsiooni erialal EMTA doktoriõppes, juhendajateks Toivo Tulev ja Helena Tulve. 2004. aastal resideeris ta flötistina IRCAMis. Mattiesen on helilooja ja flöödimängijana korduvalt osalenud IRCAMi/Acanthesi meistrikursusel, Darmstadtis suvekursustel ja Grazi Impuls-akadeemias, juhendajateks Chaya Chernowin, Malin Bång jpt. Monika Mattiesen on töötanud ERSOs aastatel 1992–1997. Aastast 2000 tegutseb ta vabakutselise flöödisolistina ning ansambli Cyberstudio juhi ja liikmena. Õppeaastal 2015/2016 õpetas ta Tartu Ülikoolis külalisprofessorina kaasaegse muusika ajalugu. Alates 2002. aastast on ta rahvusvahelise nüüdismuusika festivali AFEKT kunstiline juht.

Mattiesen on mänginud solistina selliste kollektiivide ees nagu ERSO, Eesti Festivaliorkester, Ensemble Resonanz, Athelas Sinfonietta, ensemble mosaik (Berliin), Vocalsolisten Stuttgart, Klangforum Wien, Tallinna Kammerorkester, Vanemuise sümfooniaorkester, Vantaa sümfooniaorkester, Pärnu Linnaorkester, NYJD Ensemble ja kammerorkester Kyiv Soloists, dirigentideks Risto Joost, Erki Pehk, Paavo Järvi, Tõnu Kaljuste, Enno Poppe jt. Ta on toonud esiettekandele Jüri Reinvere, Jānis Petraskevichi, Chikako Morishita, Oxana Omelchuki, Tõnu Kõrvitsa, Helena Tulve, Mart Siimeri, Toivo Tulevi, Galina Grigorjeva jpt. teoseid. Korduvalt on ta esinenud duos Maarika Järviga flöödiduo MoMa nime all; nt Pärnu Muusikafestivalil tuli nende esituses 2016. aastal

esiettekanadele Jüri Reinvere kontsert kahele flöödile, 2022. aastal salvestasid nad teose Eesti Festivaliorkestri ja dirigent Paavo Järviga. Koos on esinetud mitmete orkestritega veel New Yorkis, Tokyos, Kiievis ja Berliinis.

Monika Mattieseni teoseid on esitanud Ensemble Musikfabrik, ERSO, Athelas Sinfonietta (Kopenhaagen), Tallinna Kammerorkester, Eesti Filharmoonia Kammerkoori meeskvartett, kammerorkester Kyiv Camerata, dirigendid Clement Power, Erki Pehk, Mikk Murdvee, Kaisa Roosa, sopran Donatienne Michel-Dansac, metsosopran Iris Oja, flötist Leonora Palu, ansambel Una Corda, näitlejad Marius Peterson ja Mait Malmsten jpt. 2022. aastast teeb Monika Mattiesen tihedat koostööd pianist Michael Wendebergiga. Duo on toonud maailmaesiettekanadele spetsiaalselt neile kirjutatud teoseid heliloojatelt nagu Toivo Tulev, Jānis Petraškevičs, Ville Raasakka, Jarkko Hartikainen ja Andrus Kallastu. Duo kavades on tihti keskmes Pierre Boulezi looming. 2008. aastal pälvis Mattiesen Eesti Kultuurkapitali auhinna oma ooperi „DMeeter“ eest, 2014/2015. aastal oli ta „Ela ja sära“ stipendiaat.

Age Juurikas on orkestraalse ja sugestiivse esitluslaadiga soolopianist ja kammermuusik, aga ka kirglik pedagoog, kellel on õpilasi nii Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias kui Tallinna Muusika- ja Balletikoolis. Ta on esinenud soolokontsertidega ja kammerkoosseisudes mitmete eesti ja välismaiste tuntud interpreetidega pea kõikjal Euroopas ja Põhja-Ameerikas ning soleerinud mitmete orkestrite ees, sh ERSO, Tallinna Kammerorkester, Pärnu Linnaorkester, Läti Riiklik Sümfooniaorkester, Leedu Riiklik Sümfooniaorkester ja Ukraina Rahvuslik Akadeemiline Sümfooniaorkester. Ta on teinud koostööd dirigentidega, nagu Neeme Järvi, Kaspars Putniņš, Arvo Volmer, Risto Joost, Kaspar Mänd jpt.

Pianisti on pärjatud mitmete väarikate auhindadega nii Eesti kui ka rahvusvahelistel konkurssidel. Samuti on ta pälvinud mainekaid tunnustusi, nagu Neeme Järvi nimeline preemia (2003), Eesti

Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia (2014), Eesti Interpreetide Liidu aastapreemia (2023) ja Eesti Muusikanõukogu interpretatsioonipreemia silmapaistva kontserttegevuse eest klaverikunstnikuna. (2024).

Age Juurikas alustas muusikaõpinguid 4-aastaselt Tallinna Muusikakeskkooli eelklassis ja lõpetas kooli 1998. aastal prof Toivo Nahkuri klaveriklassis. Õpingud jätkusid Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Peep Lassmanni juhendamisel, ühtlasi täiendas ta end vahetusüliõpilasena Sibelius Akadeemias professorite Liisa Pohjola ja Matti Raekallio käe all ning Karlsruhe Muusikakõrgkoolis prof Kalle Randalu klassis. Aastatel 2003–2007 õppis ta Moskvas Tšaikovski-nimelise konservatooriumi aspirantuuris prof Vera Gornostajeva ja tema assistentide Sergei Glavatskihi, Darja Petrova ja Maksim Filippovi juhendamisel. Olulise õpetaja ja nõuandjana on tema kõrval olnud ka prof Matti Reimann.

Pianisti lemmikrepertuaar pärineb 20. sajandi esimesest poolest, samuti huvitub ta kaasaegse muusika esitamisest ja teeb koostööd mitmete heliloojatega. Oma kontserdikavasid kujundades on ta püüdnud ujuda vastuvoolu – mitte jääda klassikaliste paljumängitud teoste raamistikku, vaid leida oma kavades alati koht värskemale ja vähemesitatud muusikale. Age Juurikas on osalenud mitmetes suuremahulistes kaasaegse muusika projektides, nagu Grisey' „Vortex temporum“, Stockhauseni „Mantra“ ja Toivo Tulevi klaverikontserdi „Nada“ ja Tatjana Kozlova-Johannese klaverikontserdi „Blow your house down“ esiettekanded.

Age Juurikas on salvestanud ERRi arhiivi kõik Mart Saare klaveriprelüüdid, Skrjabini ja Albénizi klaveriteoseid ning erinevates koosseisudes uuemat eesti kammermuusikat. Alates 2017. aastast on Age Juurikas ERP-i artist. 2018. aasta alguses ilmus tema debüütplaad „The Soul of Fire“, mis pälvis aasta kammermuusikaalbumi tiitli. Juurikas on festivali „Eesti Klaverisuvi“ algataja ja kunstiline juht ning 2024. aastast festivali KLAVER kunstiline juht.

Neeme Punder on lõpetanud Tallinna Riikliku Konservatooriumi flöödi erialal Elmar Peäske juhendamisel 1981. aastal ning täiendanud end Wilbert Hazelzeti, Walter van Hauwe ja Marijke Miesseni juures Hollandis. 1978. aastal oli ta vabariikliku puhkpillimängijate konkursi laureaat. Neeme Punder on olnud pedagoog flöödi- ja plokkflöödi erialal Tallinna Muusikakeskkoolis, lektor Eesti Muusikaakadeemia flöödi- ja barokkflöödi erialal (1990–2005), flöödi- ja plokkflöödiõpetaja Viljandi Muusikakoolis (1998–2005), flöödipedagoog ja vanamuusika professor Viljandi Kultuuriakadeemias (1998–2006), viimases ka muusikaosakonna juhataja (2004–2006) ning barokkflöödi ja plokkflöödi pedagoog Läti Muusikaakadeemia magistriõppes (2001–2003). Ta on viinud läbi varajase muusika interpretatsiooni kursusi Eestis, Soomes, Venemaal ja Saksamaal. Punder on Viljandi vanamuusikafestivali kunstiline juht, mitmete flöödiga seotud kontserdisarjade ja festivali „Flutish Kingdom“ algataja. Ta on juhendanud erinevaid vanamuusikakollektiive, sealhulgas Vanalinna Barokkorkestrit ja Kammerkoori. 1998–2005 oli Neeme Punder Eesti vanima varajase muusika ansambli Viljandi Linnakapelli kunstiline juht.

Neeme Punder on Eesti Flöödiühingu asutajaliige ja juhatuse liige ja on olnud Eesti Interpreetide Liidu juhatuse liige. Aastatel 2005–2018 oli ta Eesti Kontserdi produtsent, alates 2019 Valga Muuseumi direktor. Ta on olnud aastatel 1979–2005 vanamuusika ansambli Hortus Musicus solist, mängides plokkflööte, traversflööte ja teisi vanu puhkpille ning teinud kaasa ansambli kõik tähtsamad välisesinemised festivalidel ja mainekates kontserdisaalides kogu Euroopas, Iisraelis, USA-s, Jaapanis ja Venemaal.

Neeme Punder on tuntud ka kaasaegse muusika interpreteerijana ja paljude eesti heliloojate teoste esmaesitajana (Peeter Vähi, Galina Grigorjeva, René Eespere, Helena Tulve, Toivo Tulev, Tõnu Kõrvits jt.). Ta kuulub nüüdismuusikaansambli Reval Ensemble tuumikusse ning on esinenud Rahvusooper Estonia puhkpillikvinteti koosseisus. Neeme Punder on mänginud Soome-Eesti Barokkorkestris, Tallinna Kammerorkestris, ansamblites Eesti Barokksolistid, The Art Russica jpt. Ta

on esinenud koos paljude tuntud muusikutega nagu Aleksei Ljubimov, Tatjana Grindenko, Gidon Kremer, Paul Hillier, David James, Tõnu Kaljuste, Meelis Vind, Ain Anger, Pille Lill, Toomas Vavilov jne.

Punderil on ilmunud sooloplaat „The Flutish Kingdom” (Erdenklang, 1996), samuti on ta olnud solist René Eespere flöödikontserdis nr 2 CD-I „Concertatus celatus” (Bella Musica, 2007) ja „René Eespere. Concertos” (Antes 1998) ning Peeter Vähi flöödikontserdis „A Chant of Bamboo” LP-I „A Chant of Bamboo” (ERP, 2006) jpt. Neeme Punder on Viljandi linna kultuuripreemia laureaat (1999).

Mitmekülgne muusik **Andres Kaljuste** on publikule tuttav nii dirigendi-, viiuli- kui ka vioolamängija rollis. Kaljuste õppis dirigeerimist Sibeliuse Akadeemias, olles samaaegselt Helsingi Filharmoonikute vioolarühma kontsertmeister. Tänapäevaks on ta dirigendina teinud koostööd mitmete orkestritega, sh Tampere Filharmoonikud, Odense sümfooniaorkester, ERSO, Rahvusoper Estonia orkester, Lahti Sinfonia, Oulu Sinfonia, Aarhuse Sümfooniad, Tallinna Kammerorkester, Keski-Pohjanmaa Kammerorkester jpt. Tema muusikutee ning instrumendiõpingud said alguse Aino Riikjärve viiuliklassis. Pärast Tallinna Muusikakeskkooli lõpetamist järgnesid õpingud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, Stockholmis Kuninglikus Muusikakõrgkoolis ning Berliinis, Hanns Eisleri Muusikakõrgkoolis. Tema juhendajateks olid Urmas Vulp, Nina Balabina, Oleg Balabine ning prof. Ulf Wallin. Kaljuste on eelnevalt töötanud Stockholmi Lilla Akademieni viiuli ning viola õppejõuna, orkestrite dirigendina ning instrumentaalansamblite juhendajana. Samuti on ta olnud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkestri dirigent, keelpilliõpingute lektor ning kammermuusika õppejõud. Juhendusi meistriklassi formaadis on Kaljuste andnud Inglismaal, Prantsusmaal, Venemaal, Hiinas ja Soomes.

Tallinna Kammerorkestri (TKO) asutas 1993. aastal dirigent Tõnu Kaljuste. Kolme aastakümne jooksul on orkestrist kujunenud üks Eesti esinduskollektiive, kes on oodatud esineja kontserdilavadel nii Euroopas kui ka mujal maailmas. TKO on äratanud tähelepanu oma kunstiliselt terviklike kavade, stiilitundliku musitseerimise ja kõrgetasemelise interpretatsioonikunstiga. 1993. aastal salvestati nimekale plaadifirmale ECM Tõnu Kaljuste käe all Arvo Pärdi autoriplaat „Te Deum“, mis pälvis kõrgeid hinnanguid maailma juhtivatelt muusikakriitikutelt ning püsis kuid plaadiedetabelite esikümnes. ECMi märgi alt on ilmunud veel Pärdi autoriplaadid „Litany“, „In Principio“, „Adam’s Lament“ ja „Tractus“, samuti Erkki-Sven Tüüri „Crystallisatio“, Veljo Tormise „Reminiscentiae“ ning Heino Elleri „Neenia“. Orkester on salvestanud ka firmadele Warner Music / Finlandia Records, Carus Verlag, Ondine jt. 2014. aastal ilmus Tallinna Kammerorkestrilt plaat Joseph Haydni loominguga (solist Silver Ainomäe, dirigent Risto Joost). Plaadifirma Ondine andis 2017. aastal välja Eesti Filharmoonia Kammerkoori ja Tallinna Kammerorkestri esituses Tõnu Kõrvitsa plaadi „Lageda laulud“, mis pälvis 2018. aasta Eesti Muusikaauhindade jagamisel aasta klassikaalbumi tiitli.

Esimese peadirigendi Tõnu Kaljuste käe all tegutses orkester aastatel 1993–1995, 1996–2001 ja 2019–2024. Olulise jälje TKO arengusse on jätnud Juha Kangas, kes oli 1995–1996 peadirigent ning 2001–2003 kunstiline nõustaja. Järgnenud kümnel hooajal kureeris orkestri tegevust Tallinna Filharmoonia kunstiline juht Eri Klas, 2013–2019 oli peadirigendiks Risto Joost. Külalisdirigentidena on orkestrit juhatanud Kolja Blacher, John Storgårds, Pietari Inkinen, Okko Kamu, Jaakko Kuusisto, Richard Tognetti, Terje Tønnesen, Aleksandr Rudin, Florian Donderer, Dmitri Sitkovetski, Peter Spissky, Maksim Rõsanov, Andrew Lawrence-King, Dmitri Sinkovski, samuti hinnatud Eesti dirigendid Olari Elts, Paavo Järvi, Neeme Järvi, Kristjan Järvi, Paul Mägi, Arvo Volmer, Vello Pähn, Jüri Alperten, Mihhail Gerts, Kristiina Poska jt.

TKO on esinenud paljudel mainekatel muusikafestivalidel, nagu Bachi kantaatide festival Milanos (Itaalia, 1996, 1997), Bremeni muusikafestival (Saksamaa, 1998), „MITO SettembreMusica“ (Itaalia, 2004, 2007, 2017, 2021, 2023), Budapesti „Sügisfestival“ (Ungari, 2005), Naantali muusikafestival (Soome, 2008, 2019), Arturo Benedetti Michelangeli festival (Itaalia, 2007), Cervantino festival (Mehhiko, 2012), Vale of Glamorgani festival (Wales, 2015), „MDR Musiksommer“ (Saksamaa, 2017), „Euphonie“ (Poola, 2018), „Mozartiana“ (Poola, 2019), „Läänemere festival“ (Rootsi, 2018, 2019, 2024), Arvo Pärdi muusikale pühendatud „Pärt Festival“ (Holland, 2022). Kontserdireisid on orkestri viinud USAsse, Kanadasse, Jaapanisse, Hiinasse, Brasiiliasse, Argentiinasse, Mehhikosse ja enamikesse Euroopa riikidesse. Euroopa nimekaimate kontserdisaalide kõrval on üles astunud ka New Yorgi Carnegie Hallis ning Pekingi Keelatud Linna kontserdisaalis. 2013. aastal pälvis Tallinna Kammerorkester Eesti Muusikanõukogu interpretatsioonipreemia. TKO on kaastegev Arvo Pärdi autoriplaadil „Adam's Lament“, mis tõi dirigent Tõnu Kaljustele 2014. aastal Grammy.

Orkestri kontsertmeister Harry Traksmann

I viiul

Harry Traksmann

Olga Voronova

Helen Västrik

Yana Mägila

Katrin Matveus

Löökpillid

Rein Roos

Harf

Eda Peäske

II viiul

Elo Tepp

Eva-Maria Sumera

Anete Ainsaar

Eva-Maarja Forslund

Maiu Mägi

Klavessiin/tšelesta

Sophia Rahman

Vioola

Laur Eensalu

Merike Heidelberg

Mart Kuusma

Martti Mägi

Tšello

Leho Karin*

Maria Mutso

Andres Alexander Metspalu

Kontrabass

Andres Kungla

Miina Roost

* Leho Karin mängib Eesti Pillifondile kuuluval Francois Fourier Nicolas' tšellol (1798) Claude Thomassin' poognaga (1890).

**Tallinna
Filharmonia**
Tallinn Philharmonic Society

**Tallinna
Kammerorkester**
Tallinn Chamber Orchestra

EESTI KULTUURKAPITAL

**EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA**

105

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasaalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.

Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

